

Ilse Goffin
Prof. dr. Mieke Van Haegendoren

Kiezen voor informatica: Een vergelijking van informatiebrochures

Juli 2004

SEIN/2004/14

ISBN 9075262531

ESF: bijdragen tot de ontwikkeling van de werkgelegenheid door het bevorderen van inzetbaarheid, ondernemerschap, aanpasbaarheid en gelijke kansen en door het investeren in menselijke hulpbronnen.

Deze publicatie maakt deel uit van het onderzoeksproject 'Meisjes & Informatica'. Dit project krijgt financiële steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en van het Vlaams Economische Sociaal Overlegcomité (VESOC). Het hoofddoel van het project is om meisjes warm te maken voor een opleiding in informatica.

SEIN, het onderzoeksinstituut van gedragswetenschappen van het Limburgs Universitair Centrum coördineert en leidt het project. SEIN wordt bijgestaan door een professionele stuurgroep. In de stuurgroep zetelen medewerkers van de tUL, IBM, het Regionaal Technologisch Centrum Limburg, het Regionaal Expertise Netwerk Limburg en Fontana Design.

Het onderzoek omvat een literatuurstudie, een kwalitatief onderzoeksluik en een actiegericht onderzoeksgedeelte. De literatuurstudie helpt ons om inzicht te verwerven in de problematiek. Het kwalitatieve luik is gebaseerd op focusgroepen en diepte-interviews. De bedoeling is om na te gaan of jongens en meisjes anders denken over informatica en op welke manier dit tot uiting komt. Het actiegedeelte richt zich uitsluitend op meisjes. We organiseren acties om meisjes meer in contact te brengen met computers en met informatica. Het meer 'vertrouwd raken' met de apparatuur kan helpen bij het omvormen van het bestaande imago rond informatica.

De verschillende initiatieven die kaderen binnen het project 'Meisjes & Informatica' zullen ongetwijfeld een stap voorwaarts betekenen voor het stimuleren en informeren van meisjes (en jongens).

INLEIDING.....	1
WAT STELLEN WE VAST?	1
WAT WILLEN WE BEREIKEN?	4
HOE GAAN WE TE WERK?	5
OPMERKING	5
INFORMATICA STUDEREN AAN EEN VLAAMSE UNIVERSITEIT	7
OBJECTIEVE EVALUATIE	7
<i>Aantrekkelijkheid van de folder en lay-out</i>	7
<i>Inhoud</i>	9
<i>Gender(on)gelijkheid</i>	13
SUBJECTIEVE INDRUK	15
<i>Bevindingen van de onderzoeker</i>	15
INFORMATICA STUDEREN AAN EEN VLAAMSE HOGESCHOOL.....	17
OBJECTIEVE EVALUATIE	17
<i>Aantrekkelijkheid van de folder en lay-out</i>	17
<i>Inhoud</i>	19
<i>Gender(on)gelijkheid</i>	23
SUBJECTIEVE INDRUK	24
<i>Bevindingen van de onderzoeker</i>	24
AANDACHTSPUNTEN BIJ HET OPSTELLEN VAN EEN BROCHURE.....	29
ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN	29
<i>Inhoudelijke aandachtspunten</i>	30
<i>“Creëer een vertrouwd kader.”</i>	30
<i>“Geef voldoende informatie vanuit een brede visie.”</i>	31
<i>Taalkundige aandachtspunten</i>	32
<i>“Zorg voor een gemakkelijk leesbare tekst.”</i>	32
<i>“Vermijd taalfouten.”</i>	32
<i>“Kies voor inhoudelijk sterke titels.”</i>	32
<i>Aandachtspunten voor lay-out en structuur</i>	33
<i>“Zorg voor een aantrekkelijke folder.”</i>	33

AANDACHTSPUNTEN SPECIFIEK NAAR MEISJES TOE:	34
<i>“Toon foto’s van jongens en meisjes in gelijk(w)aardige situaties.”</i>	34
<i>“Laat vrouwen aan het woord.”</i>	34
<i>“Schenk specifieke aandacht aan meisjes.”</i>	35
ZELFEVALUATIE: HOE VROUWVRIENDELIJK IS UW FOLDER?	37

INLEIDING

WAT STELLEN WE VAST?

Weinig meisjes kiezen ervoor om informatica te studeren. Dit geldt zowel op hogeschool als op universitair niveau. Niet alle wetenschappelijke richtingen schrikken meisjes af. Op het einde van het academiejaar 2001-2002 behaalden 869 studenten in Vlaanderen een diploma dat behoort tot het studiegebied 'Wetenschappen'¹. Het aandeel vrouwelijke studenten hierin bedraagt 42,9%. Wanneer we de verschillende opleidingen van dit studiegebied onder de loep nemen, zien we grote verschillen. De opleiding 'Biochemie' scoort met een aandeel van 67,6% vrouwelijke studenten het best. De opleidingen 'Natuurkunde', 'Informatica' en 'Toegepaste Informatica' doen het minder goed: van de studenten die op het einde van het academiejaar 2001-2002 hun diploma behaalden, was respectievelijk slechts 29,8%, 12,6% en 10,0% vrouw.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het studiegebied 'Wetenschappen'. De tabel toont het aantal afgestudeerden in 2002.

TABEL 1: AANTAL UITGEREIKTE DIPLOMA'S OP HET EINDE VAN HET ACADEMIEJAAR 2001-2002 IN DE TWEDE CYCLUS VAN HET STUDIEGEBIED WETENSCHAPPEN

	Aantal			Aandeel		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Biochemie	11	23	34	32,4%	67,6%	100,0%
Biologie	85	119	204	41,7%	58,3%	100,0%
Biotechnologie	23	41	64	35,9%	64,1%	100,0%
Geografie	37	50	87	42,5%	57,5%	100,0%
Geologie	12	18	30	40,0%	60,0%	100,0%
Informatica	209	30	239	87,4%	12,6%	100,0%
Natuurkunde	33	14	47	70,2%	29,8%	100,0%
Scheikunde	32	29	61	52,5%	47,5%	100,0%
Toegepaste informatica	18	2	20	90,0%	10,0%	100,0%
Wiskunde	36	47	83	43,4%	56,6%	100,0%
Totaal	496	373	869	57,1%	42,9%	100,0%

Bron: Statistisch jaarboek van het Vlaams Onderwijs (2002-2003)

¹ Alle cijfers zijn gebaseerd op het Statistisch Jaarboek van het Vlaams onderwijs

Weinig meisjes studeren af als licentiaat informatica of licentiaat toegepaste informatica. Hoe zit het met andere informaticaopleidingen? De opleiding 'Computerwetenschappen' scoort zelfs nog slechter: 8,5% van de studenten die op het einde van het academiejaar 2001-2002 hun diploma behaalden, was vrouw. De opleiding 'Handelsingenieur in de beleidsinformatica' doet het beter: 22,5% van de afgestudeerden is vrouw.

In de literatuur² worden verschillende oorzaken vermeld die de basis vormen van de lage betrokkenheid van vrouwen op het gebied van informatica: het 'mannelijke' imago van de studie (mannelijke dominantie, agressief en competitief), het bestaan van een verschillend waardesysteem tussen meisjes en jongens (meisjes hechten meer belang aan maatschappelijke relevantie verbonden aan informatica, interpersoonlijke relaties,...), de idee van isolatie en het onpersoonlijke karakter verbonden aan informatica, het imago van het beroep als informaticus, ...

Naast het vermelden van de oorzaken wijzen een aantal onderzoeken op aspecten waarmee men rekening dient te houden wanneer men een stijging van het aantal vrouwelijke informaticastudenten wil bereiken.

- **Toegang:** Meisjes hebben vaak niet dezelfde toegangsmogelijkheden tot computers als jongens. Zo bezitten meisjes minder vaak een eigen computer dan jongens³. Ouders dragen, vaak onbewust, bij tot het ontwikkelen van de bestaande stereotypering.
- **Motivatie:** Het is nodig de sociale, psychologische en culturele redenen te achterhalen waarom meisjes minder gemotiveerd zijn in het gebruiken van computers, niet kiezen voor een informaticagetinte opleiding of geen informaticagerichte carrière ambiëren. Ondanks de lage deelname van meisjes aan informaticaopleidingen, nemen meisjes wel talrijk deel aan het communicatieve gedeelte verbonden aan informatica zoals het surfen en het chatten.

² Goffin, I. en M. Van Haegendoren. *Waarom kiezen meisjes niet voor informatica?* LUC Diepenbeek, 2004.

³ Eck, E. en M. Volman. *Nieuwe media , nieuwe verschillen. Een reviewstudie over sekseverschillen en ICT in het primair en voortgezet onderwijs.* SCO Kohnstamm Instituut, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, 1999.

- **Experience-Gap:** Er bestaat een verschil in voorkennis en denkwijze tussen meisjes en jongens. Over het algemeen hebben jongens meer ervaring inzake computergebruik. Jongens raken al vanaf jonge leeftijd gefascineerd door computerspelletjes, computerconfiguraties, programmeren, ... Meisjes daarentegen vertonen tijdens hun jeugd minder of geen interesse in programmeren of computerspelletjes. Meisjes ervaren op dit gebied een gemis aan een voorbeeldfunctie. Jongens worden vaak al op zeer jonge leeftijd geïntroduceerd in de geheimen van de computerwereld via de vader of een oudere broer. Bij meisjes is dat niet het geval. Het inschakelen van vrouwelijke voorbeeldfuncties zal meisjes de mogelijkheid bieden om zich te identificeren met een rolmodel.
- **Confidence-Gap:** Meisjes of vrouwen missen een zekere basiservaring waardoor ze zich niet zeker voelen achter een computer. Meisjes vinden vaak dat ze minder goed of slecht voorbereid zijn om informaticastudies aan te vangen.⁴

⁴ Margolis, J. en A. Fisher. *Unlocking the Clubhouse, Women in Computing*, Londen, 2002.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Deze publicatie is een onderdeel van het project 'Meisjes & Informatica'. Dit project wil de instroom van het aantal vrouwelijke informaticastudenten verhogen.

In het laatste jaar van het middelbaar onderwijs worden meisjes of jongens geconfronteerd met het maken van een studiekeuze. Universiteiten en hogescholen stellen hun aanbod aan toekomstige studenten voor door middel van informatiebrochures, opendeurdagen, deelname aan studiebeurzen, ...

Recent onderzoek toont aan dat **studiebrochures** een belangrijke informatiebron zijn voor leerlingen: 98,4% van hen raadpleegt dergelijke brochures⁵. Deze studiebrochures staan centraal in dit rapport.

Leerlingen baseren hun studiekeuze grotendeels op de informatie die ze vinden in deze brochures. Op welke manier stellen deze folders de studie van informatica voor? Bevestigen ze de bestaande stereotypische opvattingen omtrent informatica of gaan ze er juist tegenin?

We stellen ons de volgende vragen:

- Hoe 'vrouwvriendelijk' zijn de bestaande informatiebrochures? Met andere woorden: bevatten de brochures elementen die meisjes doen afschrikken of juist aantrekken?
- Waarmee kan men rekening houden bij het opstellen van een 'vrouwvriendelijke' informatiebrochure?

Het doel van dit rapport is het onderscheiden van '**goede voorbeelden**' en het **opstellen van richtlijnen** voor p.r.-materiaal. Het is de bedoeling om **aandachtspunten** te formuleren die de instroom van meisjes maar ook van studenten in het algemeen kunnen verhogen.

We ontwikkelden een **instrument** dat iedereen in staat stelt het eigen promotiemateriaal te evalueren op het vlak van gender. Op basis hiervan kunnen veranderingen voorgesteld worden.

⁵ Van Aerschot, M. , Hermans, D. J. en Verhoeven, J. C., *Gezocht: ingenieur (m/v). Een onderzoek naar studiekeuze vanuit genderperspectief*, Steunpunt Gelijkekansenbeleid, 2003.

HOE GAAN WE TE WERK?

In dit rapport maken we een evaluatie van het bestaande studiekeuzemateriaal van universiteiten en hogescholen. We onderscheiden twee opleidingen:

- Licentiaat informatica (universitair niveau)
- Toegepaste Informatica (hogeschoolniveau)

De evaluatie van de informatiebrochures gebeurt op twee niveaus:

- Een objectieve evaluatie aan de hand van vooropgestelde indicatoren
- Indrukken van de onderzoeker

De objectieve evaluatie behandelt drie topics:

- De aantrekkelijkheid van de folder
- Inhoud
- Gender(on)gelijkheid

De evaluatie gebeurt op basis van de brochures van het academiejaar 2003-2004. Eerst nemen we de brochures van de universitaire opleiding 'Licentiaat Informatica' onder de loep. Daarna komt de bachelor opleiding 'Toegepaste Informatica' (hogeschoolniveau) aan bod. Ten slotte formuleren we aandachtspunten ter verbetering van het p.r.-materiaal.

OPMERKING

Drie Vlaamse universiteiten bieden de studierichting 'Handelsingenieur in de Beleidsinformatica' (HI-BIN) aan: de Universiteit Antwerpen, de Katholieke Universiteit Leuven en het Limburgs Universitair Centrum.

De ondervertegenwoordiging van meisjes is ook hier aan de orde. In 2002 studeerden 1.182 jongeren af als licentiaat in de Economische Wetenschappen, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, Handelsingenieur of Handelsingenieur in de Beleidsinformatica. De vrouwelijke studenten zorgden met een aandeel van ongeveer 45% voor een gelijkmatige verdeling tussen jongens en meisjes. Kijken we daarentegen alleen naar de groep van Handelsingenieurs in de Beleidsinformatica, dan merken we dat minder

dan één op vier van de afgestudeerde Handelsingenieurs in de Beleidsinformatica vrouw is. Deze opleiding scoort weliswaar beter dan de 'pure' informaticaopleidingen.

De brochures van de studierichting Handelsingenieur in de Beleidsinformatica (HI-BIN) komen in deze analyse niet aan bod. Je kan niet aan alle universiteiten onmiddellijk kiezen voor deze opleiding. Aan het LUC bijvoorbeeld, start je in een gemeenschappelijk jaar samen met studenten Handelsingenieur. De informatiebrochures bevatten bijgevolg erg veel informatie die niet specifiek voor HI-BIN bestemd is. Toch is de problematiek van de ondervetegenwoordiging van meisjes ook hier overduidelijk aanwezig en verdient het in de toekomst zeker extra aandacht. De informatie en aandachtspunten die in dit rapport aan bod komen, kan men ook toepassen in de studierichting van Handelsingenieur in de Beleidsinformatica.

INFORMATICA STUDEREN AAN EEN VLAAMSE UNIVERSITEIT

In Vlaanderen bieden zes universiteiten de eerste cyclus van de studierichting 'Informatica' of 'Informatica/kennistechnologie' aan. Tabel 2 geeft hiervan een overzicht. Deze universiteiten profileren zich elk op een andere manier. Zo profileert de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) zich als oudste en grootste Vlaamse universiteit met een stevige onderzoeksreputatie. De Katholieke Universiteit Leuven Campus Kortrijk (KULAK) maakt gretig gebruik van het kwaliteitsimago van de moederuniversiteit en koppelt hieraan enkele extra troeven zoals kleinschaligheid, slaagkansen, e.d. Ook de Universiteit Antwerpen (UA) speelt haar kleinschalig karakter en de groene omgeving uit als troef. Dit geldt eveneens voor de transnationale Universiteit Limburg (tUL): modern onderwijs, kleinschaligheid en internationalisering vanwege de samenwerking met Maastricht staan centraal.

TABEL 2: OVERZICHT UNIVERSITEITEN MET OPLEIDING 'INFORMATICA/KENNISTECHNOLOGIE'

Vrije Universiteit Brussel (VUB)
Universiteit Antwerpen (UA)
Katholieke Universiteit Leuven (KUL)
Katholieke Universiteit Leuven Campus Kortrijk (KULAK)
Universiteit Gent (UG)
Transnationale Universiteit Limburg (tUL)

OBJECTIEVE EVALUATIE

- ***Aantrekkelijkheid van de folder en lay-out***

De aantrekkelijkheid van de brochure of lay-out bespreken we aan de hand van indicatoren zoals het formaat, het aantal pagina's, het gebruik van kleuren, de aanwezigheid van foto's, het taalgebruik en de structuur.

De voorlichtingsbrochures lijken op het eerste gezicht sterk op elkaar. Bijna allemaal zijn ze gedrukt op een A5-formaat. Twee brochures wijken hiervan af: deze van de transnationale Universiteit Limburg (tUL) en deze van de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Het aantal pagina's per folder verschilt sterk. De brochure van de Universiteit Antwerpen telt maar liefst 43 pagina's en is hiermee het omvangrijkst. Het merendeel van de folders bestaat uit een kaft opgemaakt in drie kleuren, en de inhoud opgemaakt in twee kleuren. De brochure van de tUL is de enige met een full-colour foto op de kaft. In iedere brochure komen foto's voor. Het *aantal* foto's alsook het *soort* van foto's verschilt sterk van brochure tot brochure. Meestal publiceert men zowel foto's van mensen als van objecten. Het valt op dat de brochure van de Katholieke Universiteit Leuven Campus Kortrijk (KULAK) voornamelijk foto's van objecten bevat. De folder van de tUL daarentegen bevat uitsluitend foto's met mensen of de combinatie tussen mensen en objecten. De meeste brochures zijn erg duidelijk qua structuur.

Tabel 3 geeft een overzicht van de onderzochte indicatoren.

TABEL 3: OVERZICHT VAN INDICATOREN MET BETREKKING TOT AANTREKKELIJKHEID VAN FOLDERS VAN UNIVERSITEITEN

	VUB	UA	KUL	KULAK	UG	tUL
Formaat	A4	A5	A5	A5	A5	A4
Pagina's	6 p.	43 p.	28 p.	34 p.	31 p.	14 p.
Kleur kaft	3 kleuren	3 kleuren met foto	3 kleuren	2 kleuren	2 kleuren	kleurenfoto
Kleur inhoud	3 kleuren	2 kleuren	2 kleuren	2 kleuren	3 kleuren	3 kleuren
Foto's van mensen	4	8	4	4	8	12
Foto's van objecten	1	2	1	9	1	1
Structuur	duidelijk	duidelijk	duidelijk	duidelijk	duidelijk	minder duidelijk

- **Inhoud**

In de 'inhoud' van de brochures bespreken we indicatoren zoals vereiste voorkennis, beroepsmogelijkheden, campusinformatie, ... We gaan na of deze onderwerpen aan bod komen in de verschillende brochures. Ten slotte bespreken we het taalgebruik.

Onderwerpen die in alle brochures in meer of mindere mate aan bod komen zijn: informatie over de vereiste voorkennis, informatie over het opleidingsprogramma, detailinformatie over de vakken en informatie over toekomst/beroepsmogelijkheden.

De brochure van de UA besteedt in vergelijking met de folders van de andere universiteiten veel aandacht aan de **vereiste voorkennis**. Verder besteedt deze folder redelijk wat aandacht aan de overgang tussen het secundair onderwijs en de universiteit. Dit komt in andere folders niet expliciet aan bod. De informatie over de vereiste voorkennis verschilt. Met uitzondering van de VUB vermelden alle universiteiten dat een vooropleiding met 6 uren wiskunde aan te bevelen is. De UG brengt deze vereiste niet zo sterk naar buiten en zegt dat leerlingen met een voorkennis van 4 uren wiskunde ook kunnen slagen, mits de nodige inspanningen. De UA, KUL en KULAK delen mee dat kennis van de Engelse taal handig meegenomen is. Ten slotte vermelden de KUL, de KULAK en de UG dat voorkennis van informatica niet nodig is. De VUB is de enige universiteit die geen informatie geeft omtrent de vereiste voorkennis.

Informatie over **toekomst en beroepsmogelijkheden** is het meest uitgebreid aanwezig in de folders van de UA en de KUL. Deze universiteiten proberen met 'werkwoorden' weer te geven wat zoal de taak van informatici kan zijn: 'opleiden van personeel', 'analyseren van noden', ... De UG besteedt veel aandacht aan de toekomstperspectieven, maar de informatie is niet erg duidelijk: enkel de sectoren waarin men terecht kan komen, geeft men duidelijk aan. De tUL pakt het anders aan: zij vermelden echte beroepen die je met het diploma kan uitoefenen zoals consultant, onderzoeker of informatieanalist. De VUB maakt het onderscheid duidelijk tussen 'kern-informatici' en 'toegepaste-informatici'. Deze verduidelijking is nodig aangezien zij twee studierichtingen organiseren: informatica en toegepaste informatica. Echte informatie omtrent beroepsmogelijkheden komen echter niet aan bod. De informatie opgenomen in de brochure van de KULAK is zeer summier.

Sommige universiteiten bieden een overbruggingsprogramma of **herhalingsprogramma** aan voor toekomstige studenten. In de folders van de KUL en de KULAK komt dit niet aan bod. Aan de UA organiseert men in september overbruggingslessen. Daarnaast kunnen toekomstige studenten een zelfevaluatietest uitvoeren om hun wiskundige kennis te toetsen. Aan de tUL organiseert men in september opfriscursussen wiskunde en kunnen toekomstige studenten een aparte voorkennisbrochure wiskunde aanvragen. De UG organiseert kennismakingsdagen in september. Tijdens deze dagen krijgen (toekomstige) studenten informatie over de verschillende vakken. De VUB organiseert een voorbereidende cursus wiskunde.

Uitgezonderd de informatiebrochure van de KULAK en de VUB bevatten alle folders informatie over bijkomende of **voortgezette opleidingen** zoals het behalen van een doctoraat, het aanvangen van een lerarenopleiding, ...

Campusinformatie komt in bijna alle brochures aan bod. Indien dit niet in de folder is opgenomen, bestaat er meestal een aparte folder hierover.

Wanneer we naar de verschillende **vakken** kijken, stellen we vast dat de vakken in de kandidaturen sterk met elkaar overeenstemmen. De KUL, KULAK en tUL bieden naast de traditionele wiskundige onderwerpen tevens een sociaal getint vak. Aan de KUL en de KULAK doceert men 'Wijsbegeerte' en aan de tUL organiseert men het vak 'Humane aspecten van informatica'. De tUL en de VUB zijn de enige universiteiten waar de studenten in een later stadium een stage doorlopen. In de VUB is dit echter enkel van toepassing wanneer studenten kiezen voor de afstudeerrichting 'toegepaste informatica'.

De manier waarop de universiteiten de **studieomvang** weergeven, verschilt. De Universiteit Antwerpen en de Vrije Universiteit Brussel hanteren de 'traditionele' manier: per vak verschaft men info over het aantal jaaruren en het aantal studiepunten. De KUL en de KULAK doen het anders. Zij vermelden het aantal contacturen per week. Hierdoor kan de (toekomstige) student een betere inschatting maken van de studieomvang. De UG maakt een combinatie tussen beide manieren: de lestabellen bevatten de jaaruren (opgesplitst naar theorie en oefeningen) en daarnaast geven ze een voorbeeld van het uurrooster mee. Hierdoor krijgen toekomstige studenten in één oogopslag een idee over de omvang van de studie. De tUL gaat extremer te werk: de brochure geeft geen informatie over het aantal

lesuren. Dit is het rechtstreekse gevolg van het vernieuwde projectgestuurde onderwijssysteem. Men maakt wel een schatting van de totale wekelijkse studieomvang.

Persoonlijke ervaringen van studenten komen enkel voor in de informatiebrochure van de tUL.

Alle folders hanteren in zekere mate de **'je'-aanspreking**. Dit zorgt voor een persoonlijk tintje. Toch wordt deze lijn niet overal doorgetrokken. Bij de bespreking van de vakinhoud vervalt men vaak in de gewoonte om het te hebben over 'de student'. Dit zorgt ervoor dat de persoonlijke touch met de lezer verloren gaat. De brochures van de KUL en de tUL maken consequent gebruik van de je-vorm, ook bij de uitleg over de vakinhoud. De folders van de KULAK en de UA laten op dit gebied soms steken vallen. In de brochures van de UG en de VUB komt de 'je'-aanspreking praktisch niet voor. Dit zorgt voor weinig inlevingsvermogen en een droog karakter van de tekst. Een andere indicator met betrekking tot het taalgebruik is het gebruik van vakjargon. In de brochures van de KUL en de tUL komen vaktermen bijna niet voor. Bij de andere folders komt het gebruik van vakjargon voornamelijk voor bij de beschrijving van de vakinhouden.

Tabel 4 vat alle gegevens over de inhoudsindicatoren overzichtelijk samen.

TABEL 4: OVERZICHT VAN INDICATOREN MET BETREKKING TOT DE INHOUD VAN FOLDERS VAN UNIVERSITEITEN

	VUB	UA	KUL	KULAK	UG	tUL
Aandacht aan vereiste voorkennis	nee	veel	ja	ja	beperkt	beperkt
Aandacht aan overgang secundair-universiteit	nee	veel	nee	nee	ja	nee
Organisatie van herhalingscursus, ...	ja	ja	nee	nee	ja	ja
Opleidingsprogramma	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Stage	ja	nee	nee	nee	nee	ja
Aanwezigheid van humane vakken	nee	nee	ja	ja	nee	ja
Detailinformatie over vakken	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Informatie over beroepsmogelijkheden	nee	ja	ja	eerder beperkt	eerder beperkt	ja
Campusinformatie	nee	ja	nee	ja	nee	ja
Aandacht aan bijkomende/aanvullende opleidingen	nee	ja	ja	nee	ja	ja
Persoonlijke ervaringen van studenten	nee	nee	nee	nee	nee	ja
Taalgebruik: je-vorm	aanwezig	aanwezig	consequent aanwezig	aanwezig	beperkt	consequent aanwezig
Taalgebruik: vakjargon	weinig	veel	weinig	veel	veel	weinig

- **Gender(on)gelijkheid**

Alle brochures bevatten **foto's**. Eén van de indicatoren voor gender(on)gelijkheid is de verhouding tussen meisjes en jongens op de foto's. Alle universiteiten tonen zowel foto's van jongens als van meisjes. Wanneer we de context van de foto's onder de loep nemen, merken we verschillen tussen de foto's van meisjes en jongens. Meisjes worden vaak in andere situaties voorgesteld dan jongens. Men toont foto's van meisjes in het park of in de bus en foto's van jongens achter de p.c. Meisjes worden uitzonderlijk getoond in een 'informaticacontext'. Enkele voorbeelden:

TABEL 5: VOORBEELDEN VAN FOTOMATERIAAL: SITUATIE VAN JONGENS EN MEISJES

Foto's van meisjes:	Foto's van jongens:
3 meisjes al wandelend in het park (UA)	3 jongens achter de computer (UA)
2 meisjes, kijkend in een folder (UA)	5 jongens al sportend (UA)
1 meisje in de bus (UA)	1 jongen tijdens een studentenactiviteit (UA)
1 meisje in de telefooncel (KUL)	Pasfoto's van jongens (tUL)
5 meisjes rond de tafel (tUL)	Een man al typend met de computer (UG)
Pasfoto van een meisje (tUL)	Een man al tekenend met de computer (UG)
2 meisjes tijdens een projectwerk (tUL)	Een jongen achter de computer (UG)
Een meisje achter de computer (UG)	Een jongen in het klaslokaal (UG)
Een meisje op de trap (UG)	
Een meisje voor het raam (UG)	

In de literatuur komt ook ter sprake dat meisjes belang hechten aan '**maatschappelijke relevantie**' van informatica. Meisjes willen weten op welke manier informatica nuttig is voor de samenleving. De meeste folders zijn hoofdzakelijk onderwijsgericht. De brochure van de KUL schenkt in de inleiding aandacht aan de maatschappelijke relevantie. Ook de brochure van de UG start met de boodschap dat ondertussen alle sectoren van het maatschappelijke en economische leven geïnformatiseerd zijn. Verder besteedt de folder van de tUL in vergelijking met de ander folders de meeste aandacht aan het maatschappelijke aspect van informatica.

We weten uit de literatuur dat ICT en communicatie vrouwen sterker aanspreekt dan techniek en programmeren. De KUL organiseert een afstudeerrichting waarin deze elementen meer aandacht krijgen, namelijk de richting 'Mens-Machine Communicatie'. De tUL biedt de richtingen 'Multimedia' en 'Human-Computer Interaction' aan. De UG organiseert een afstudeerrichting ICT.

Een andere indicator voor het evalueren van de gender(on)gelijkheid is de aanwezigheid van persoonlijke ervaringen van zowel jongens als meisjes. Een opmerkelijke vaststelling is dat deze **persoonlijke ervaringen** überhaupt niet veel voorkomen in het voorlichtingsmateriaal. De tUL is de enige universiteit die dit item voorziet. Er komen zowel ervaringen van jongens als van meisjes aan bod. De meerderheid bestaat uit 'mannelijke' ervaringen.

Een laatste indicator met betrekking tot gender(on)gelijkheid is de aanwezigheid van informatie over de lage participatiegraad van meisjes. De folder van de tUL besteedt hier specifieke aandacht aan in de rubriek 'En de meisjes?'.

Tabel 6 biedt een overzicht van de gendergerelateerde indicatoren.

TABEL 6: OVERZICHT VAN INDICATOREN MET BETREKKING GENDER(ON)GELIJKHEID

	VUB	UA	KUL	KULAK	UG	tUL
Foto's	enkel meisjes	meisjes en jongens	meisjes en jongens	meisjes en jongens	meisjes en jongens	meisjes en jongens
Maatschappelijke relevantie	minder	minder	meer	minder	veel	veel
Persoonlijke ervaringen	nee	nee	nee	nee	nee	ja
Specifieke aandacht voor meisjes	nee	nee	nee	nee	nee	ja
Communicatiegerichte vakken	nee	nee	ja	nee	nee	ja

SUBJECTIEVE INDRUK

- **Bevindingen van de onderzoeker:**
 - De folder van de Universiteit van Antwerpen (UA) is 'droog'. Hij geeft de nodige informatie op een zeer gestructureerde manier. Het gevoel van 'betrokkenheid' gaat verloren omdat men termen gebruikt zoals 'de student zal...' in plaats van 'je zal...'. De lezer krijgt hierdoor de indruk dat het allemaal veraf ligt. Het geheel oogt saai.
 - De brochure van de Katholieke Universiteit Leuven Campus Kortrijk (KULAK) bevat informatie over drie studierichtingen: natuurkunde, wiskunde en informatica. Sommige delen van de folder zijn praktisch identiek aan de folder van de moederuniversiteit. De 'aantrekkelijke' elementen heeft men evenwel niet overgenomen. De opstelling van deze informatiebrochure is saai.
 - In de informatiebrochure van de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) wordt gebroken met traditionele titels zoals 'toelatingsvoorwaarden', 'inhoud', ... In plaats daarvan gebruikt men aantrekkelijke korte zinnestelsels zoals 'Mag ik zomaar beginnen', 'Ik studeer informatica', ... Deze zinnestelsels sporen aan om de volledige folder te lezen. Je weet op voorhand immers niet waar het stukje over gaat. Verder is de folder in een heel persoonlijke stijl geschreven. Je krijgt als (toekomstig) student de indruk dat het daadwerkelijk over jou gaat.
 - De brochure van de Transnationale Universiteit Limburg (tUL) is niet opgebouwd zoals de meeste studiebrochures. De structuur is minder duidelijk, maar dit leidt wel tot een speels geheel van kaders, titels, voorbeelden en inhoud. Men maakt doorheen de hele folder consequent gebruik van de je-vorm. Dit resulteert in een grote betrokkenheid.
 - Niet alle informatiebrochures maken op dezelfde manier gebruik van foto's. In de folder van de tUL gebruikt men foto's duidelijk als lokmiddel. De foto's zijn mooi, groot en professioneel. De foto's in de folder van de KULAK bieden nauwelijks een meerwaarde: ze zijn erg klein en weinig aantrekkelijk. Ook de foto's die gebruikt worden in de folder van de KUL zijn klein maar ze ogen aantrekkelijker dan deze van de KULAK.

- Een gedetailleerde vakinhoud waarin concrete lesonderwerpen aan bod komen, vermindert de leesbaarheid van de brochure. Een voorbeeld hiervan is de folder van de UA. Voor een leek is gedetailleerde vakinhoud overbodige informatie omdat men deze informatie niet begrijpt. Door minder diep in te gaan op de vakinhoud kan men vakjargon vermijden. Dit werkt minder afschrikkend. De folder van de tUL is een goed voorbeeld van de manier waarop je op een eenvoudige manier de vakken aan de man kan brengen.
- De folder van de KUL bevat informatie die in andere folders niet terugkomt. In de folder legt men het verschil uit tussen de opleidingen informatica, handelsingenieur in de beleidsinformatica en burgerlijk ingenieur computerwetenschappen. Voor leerlingen die hun studiekeuze moeten maken is dit zeker waardevolle informatie. Verder bevat de brochure van de KUL duidelijke informatie over vakanties: wanneer ze vallen en hoelang ze duren. Een ander interessant aspect dat duidelijk in de KUL-folder aan bod komt, is de kostprijs van de studie. Het bezitten van een eigen p.c. is zeker geen vereiste. Toekomstige studenten kunnen gebruik maken van verschillende computerlokalen of ze kunnen een computer huren.
- De brochure van de UG bevat ook informatie over het verschil tussen de opleiding burgerlijk ingenieur en de licentie informatica. De folder van de UG is mooi opgebouwd maar biedt te veel informatie per pagina. Het geheel is overdonderend. Daarbij komt dat je niet echt aangesproken wordt door de tekst: je krijgt het 'ver van mijn bed' gevoel.
- De brochure van de UA mist de 'personal touch'. Zo bevat de paragraaf over 'Studiebegeleiding' zeer algemene informatie, niet gericht op informatica. Hierdoor verliest de lezer zijn interesse.
- De VUB biedt naast de folder over de studierichting informatica, een algemene folder aan. Deze 'algemene folder' zit veel beter in elkaar. Zo maakt men bijvoorbeeld op een consequente manier gebruik van de 'je-aanspreking', er komen getuigenissen aan bod van afgestudeerden, de structuur is overzichtelijk en aantrekkelijk, ...

INFORMATICA STUDEREN AAN EEN VLAAMSE HOGESCHOOL

12 Vlaamse hogescholen organiseren de bacheloropleiding 'Toegepaste Informatica'. Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze hogescholen. Achter iedere naam staat een afkorting vermeld. Die afkorting keert terug in volgende tabellen.

TABEL 7: OVERZICHT HOGESCHOLEN MET OPLEIDING 'TOEGEPASTE INFORMATICA'

Hogeschool voor Wetenschap & Kunst (WENK)
Erasmushogeschool Brussel (EHB)
Hogeschool Antwerpen (HA)
Karel de Grote-Hogeschool Antwerpen (KdG)
Katholieke Hogeschool Kempen (KHK)
Katholieke Hogeschool Leuven (KHL)
Provinciale Hogeschool Limburg (PHL)
Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)
Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen (KATHO)
Hogeschool Gent campus Gent (HOGENT)
Hogeschool Gent campus Aalst (HOGENT)
Hogeschool Limburg (HOGELIMB)

OBJECTIEVE EVALUATIE

- ***Aantrekkelijkheid van de folder en lay-out***

De brochures van de diverse hogescholen vertonen grote verschillen. Sommige hogescholen maakten een meesterwerk van hun brochure, anderen beperkten zich tot een simpele geplooid folder van één velletje A4.

Het A4 formaat is het populairst: 6 van de 11 hogescholen maken gebruik van dit **formaat**. Het aantal pagina's per folder schommelt tussen 4 en 72 pagina's. De meeste folders bundelen informatie over meerdere studierichtingen. De brochure van de Karel de Grote-Hogeschool vormt hierop een noemenswaardige uitzondering. De brochure van deze hogeschool bevat namelijk 22 pagina's enkel en alleen over de opleiding 'Toegepaste Informatica'. De Hogeschool West-Vlaanderen en de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen kozen ook voor een folder die enkel informatie biedt over de opleiding 'Toepaste Informatica'. Deze folders vallen echter uit de toon omdat ze in totaal slechts één A4 vullen.

De meeste folders maken gebruik van 2 of drie **kleuren**. Twee folders zijn volledig in kleur: deze van de Katholieke Hogeschool Leuven en deze van de Provinciale Hogeschool Limburg. De kaft van de folders is vaker in full-colour; vier van de elf folders heeft een kleurenfoto op de kaft.

Het aantal **foto's** verschilt. Sommige hogescholen gebruiken geen foto's (bijvoorbeeld de Hogeschool Antwerpen) terwijl andere hogescholen meer dan 20 foto's publiceren.

Het merendeel van de folders bezit een duidelijke **structuur**. Voor de folders van de Hogeschool West-Vlaanderen en de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen is structuur niet nodig omwille van de beperkte omvang van de folder. De brochure van de Hogeschool Gent is minder duidelijk omdat de informatie over de opleiding en de lestabellen niet bij elkaar staan. De lestabellen zijn immers gebundeld in een bijlage in het midden van de folder. Het is even zoeken voordat je de volledige informatie gevonden hebt.

Tabel 8 geeft een overzicht van de onderzochte indicatoren.

TABEL 8: OVERZICHT VAN INDICATOREN MET BETREKKING TOT AANTREKKELIJKHEID VAN FOLDERS VAN HOGESCHOLEN

	WENK	EHB	HA	KdG	KHK	KHL	PHL	HOWEST	KATHO	HOGENT	HOGELIMB
Formaat	A4	A4	A5	A4	A4	A4	A5	A6	A6	A4	A5
Aantal pagina's	24	15	50	22	72	27	62	4	6	23	50
Unieke folder	nee	nee	nee	ja	nee	nee	nee	ja	ja	nee	nee
Aantal pag. specifiek informatica	2	3	2	22	5	3	5	4	6	2	3
Aantal kleuren kaft	full	3	full	3	2	full	2	>3	3	>3	full
Aantal kleuren inhoud	2	3	2	3	2	full	full	3	3	3*	3
Foto's van mensen	17	5	0	20	0	18	15	1	1	9	30
Foto's van objecten	2	0	0	4	2	2	4	0	1	6	4
Structuur: duidelijk	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nvt	nvt	nee	ja

* Ook enkele kleurenfoto's

- **Inhoud**

Met 'inhoud' bedoelen we onder andere: vakinformatie, beroepsmogelijkheden, campusinformatie, ... Daarnaast besteden we aandacht aan het gehanteerde taalgebruik.

Alle folders bevatten informatie over het **opleidingsprogramma**. Hierbij vermeldt elke hogeschool de 'stage' als directe link met de bedrijfswereld. Verder maakt iedere hogeschool duidelijk dat informatica niet hetzelfde is als 'programmeren'. Naast de pure informaticavakken, organiseren alle scholen economische vakken en vakken rond communicatieve vaardigheden.

Op één na besteden alle hogescholen aandacht aan **beroepsmogelijkheden** van toekomstige informatici. De Hogeschool Limburg is de enige hogeschool die geen blik werpt op de toekomstperspectieven. De folder van de Hogeschool Limburg bevat naast de informatie over de richting 'Toegepaste Informatica' ook informatie over andere studiegebieden. Hier komen toekomstperspectieven wel aan bod. Naast de intrede in het beroepsleven, kunnen afgestudeerde informatici kiezen voor een bijkomende opleiding. Vijf hogescholen vermelden deze mogelijkheid en bieden **aanvullende opleidingen** aan.

Campusinformatie is ook een onderwerp dat in bijna alle brochures voorkomt. Enkel de Hogeschool West-Vlaanderen en de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen geven geen specifieke campusinformatie. In de folder van de Hogeschool Gent komt campusinformatie niet expliciet aan bod. Deze hogeschool heeft een aparte folder hierover opgesteld.

Ongeveer de helft van de geëvalueerde hogescholen besteedt aandacht aan informatie over vereiste **voorkennis** en over de overgang van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs. Verder geven drie hogescholen expliciet aan dat ze **herhalingscursussen** organiseren voor toekomstige informaticastudenten tijdens de maand september. Twee hogescholen vermelden dat ze herhalingslessen organiseren. Ze vertellen er echter niet bij voor welke opleiding deze herhalingslessen bedoeld zijn. De herhalingscursussen worden ook wel eens omschreven als een eerste kennismaking met je medestudenten, docenten, ...

Sommige hogescholen bieden een 'vast' **studieprogramma** aan. Andere hogescholen bieden studenten de mogelijkheid om zelf een deel van hun studieprogramma te kiezen. Dit gebeurt onder de vorm van een 'specialisatie'. De Erasmushogeschool en de Karel de Grote-Hogeschool bieden het grootste aantal specialisatiemogelijkheden aan.

De meeste hogescholen geven geen **detailinformatie** over vakinhouden. Slechts twee hogescholen doen dit: de Erasmushogeschool en de Karel de Grote-Hogeschool.

De Katholieke Hogeschool Kempen en de Karel de Grote-Hogeschool bieden naast de folder over Toegepaste Informatica een bijkomende folder over verschillende informaticagetinte opleidingen, de verschillen, de vereisten, ... Deze bijgevoegde folder van de Katholieke Hogeschool Kempen benadrukt dat je geen wiskundeknobbel moet hebben om informatica te studeren.

Verhalen of **getuigenissen** van studenten komen in geen enkele folder aan bod. De Provinciale Hogeschool Limburg geeft daarentegen wel voorbeelden van beroepen aan de hand van verhalen van afgestudeerden.

Ten slotte vermelden we dat alle folders gebruik maken van de **je-aanspreking**. De meeste folders doen dit op een consequente manier. De folder van de Erasmushogeschool daarentegen bevat vaak de passieve vorm.

Het gebruik van de je-vorm verschilt erg in de verschillende brochures. Verschillende hogescholen maken consequent gebruik van de je-aanspreking. Dit zorgt voor een grotere betrokkenheid van de lezer. De Karel de Grote-Hogeschool gaat nog een stapje verder: zij gebruiken naast de je-vorm ook de ik-vorm. Dit gebeurt in de vorm van vragen: 'Kan ik deze studierichting aan?', 'Heb ik voldoende wiskunde gehad?', enz. Sommige scholen maken minder of geen gebruik van de je-vorm: de Provinciale Hogeschool Limburg en de Hogeschool Limburg gebruiken de je-vorm praktisch niet op de pagina's die specifiek over de informaticaopleiding gaan. Een pittig detail: de Hogeschool West-Vlaanderen maakt gebruik van de je-vorm maar laat zich hierdoor misleiden bij werkwoordvervoegingen. Dat is niet aanvaardbaar in dergelijke brochures.

Vakjargon komt weinig voor in de brochures van de hogescholen. Dat hangt samen met het gebrek aan detailinformatie over de verschillende vakken. De Katholieke Hogeschool Kempen en de Hogeschool Limburg laten zich een beetje verleiden tot het gebruik van vaktermen. Hiermee bedoelen we specifieke informaticatermen die niet tot het normale woordgebruik behoren. Termen die voorkomen in teksten zijn o.a. 'client/server omgeving', 'mainframes en miniframes', 'OO', enz. De lestabellen die een overzicht geven van de verschillende vakken, bevatten daarentegen wel geregeld vaktermen.

Tabel 9 geeft een overzicht van de verschillende indicatoren op het vlak van inhoud.

TABEL 9: OVERZICHT VAN INDICATOREN MET BETREKKING TOT DE INHOUD VAN FOLDERS VAN HOGESCHOLEN

	WENK	EHB	HA	KdG	KHK	KHL	PHL	HOWEST	KATHO	HOGENT	HOGELIMB
Voorkennis?	nee	nee	nee	ja	ja*	ja	nee	nee	nee	nee	ja
Aandacht aan overgang secundair-universiteit	nee	nee	nee	ja	ja	x	ja	nee	nee	nee	ja
Herhalingscursus, ...	nee	ja	nee	nee	ja	nee	ja	nee	nee	ja*	ja
Opleidingsprogramma	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Stage	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Communicatiegerichte vakken	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Specialisatiemogelijkheden	nee	ja	nee	ja	ja	nee	nee	nee	nee	ja	nee
Link met bedrijfsleven	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	x	nee
Detailinformatie over vakken	nee	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Beroepsmogelijkheden	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee
Campusinformatie	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	ja *	ja
Aandacht voor andere informatica-getinte opleidingen	nee	nee	nee	ja *	ja *	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Aandacht aan bijscholing, bijkomende opleidingen	ja	nee	nee	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	ja
Persoonlijke ervaringen van studenten	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Taalgebruik: je-vorm	consequent aanw.	aanwezig	consequent aanw.	consequent aanw.	aanwezig	consequent aanw.	beperkt aanw.	aanwezig	consequent aanw.	consequent aanw.	beperkt aanw.
Taalgebruik: vakjargon	weinig	weinig	weinig	weinig	aanwezig	weinig	weinig	weinig	weinig	weinig	aanwezig

* Wel in aparte toegevoegde folder

- ***Gender(on)gelijkheid***

Eén van de manieren om gendergelijkheid (of ongelijkheid) te beoordelen, is het nader bekijken van het aanwezige fotomateriaal. Worden jongens en meisjes even vaak getoond op de foto's? En belangrijker, komen ze voor in een vergelijkbare context?

Zoals we reeds eerder vermeldden, is de informatie over de bachelor opleiding 'Toegepaste Informatica' meestal opgenomen in een ruimere informatiebrochure. We evalueren de volledige brochure, dus niet enkel het deel dat zich toespitst op het studiegebied 'informatica'.

In de meeste folders komen meisjes ongeveer even vaak of zelfs vaker voor op **foto's** dan jongens. De situaties waarin meisjes en jongens worden afgebeeld, is meestal gelijkaardig. Eén brochure, deze van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst, toont meer foto's van jongens. Daarnaast toont de brochure van deze school jongens ook vaker in een 'informaticacontext': tijdens het gebruik van een laptop of p.c., ...

De Katholieke Hogeschool Kempen plaatste geen foto's van personen in haar informatiebrochure. Een aparte toegevoegde folder met als titel 'Kies wijzer' bevat wel foto's. Op de voorpagina staat een meisje afgebeeld, binnenin de folder staat een groepsfoto van zowel jongens als meisjes.

Op het eerste gezicht kunnen we stellen dat hogescholen op het vlak van fotomateriaal een goede balans maken tussen jongens en meisjes. En toch, wanneer we de foto's bekijken waar jongens en meisjes samen op voorkomen, zijn het meestal de jongens die de computer bedienen. Bij 5 foto's van de 7 stellen we dit vast.

Net als bij de evaluatie van de universiteiten, zijn we in de folders van de hogescholen op zoek gegaan naar **persoonlijke getuigenissen** van studenten of afgestudeerden. Deze getuigenissen komen praktisch niet voor. De brochure van de Provinciale Hogeschool Limburg is de enige die een getuigenis van een afgestudeerde man publiceert. Bij de andere studierichtingen die in deze brochure aan bod komen, staan eveneens getuigenissen van vrouwen vermeld. Bij de studierichting 'Toegepaste Informatica' is dit echter niet het geval. De Katholieke Hogeschool Kempen publiceert getuigenissen van afgestudeerden in de apart toegevoegde folder 'Kies wijzer'. Hier komen zowel verhalen van vrouwen als mannen aan

bod. Via de website van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst vonden we eveneens ervaringsverhalen van twee studenten: mannen.

Eén hogeschool maakt een verwijzing naar het **'mannelijke' imago** van de informaticawereld. De Katholieke Hogeschool Leuven vermeldt dat het aandeel van meisjes bij de totale groep van afgestudeerden ongeveer 30% is. Je komt als meisje dus niet in een pure mannenwereld terecht.

Ten slotte nog een woord over de verschillende **thema's** en accenten op de opleiding. Alle hogescholen benadrukken dat de opleiding 'Toegepaste Informatica' niet louter programmeren is. Naast de informaticavakken hecht men veel belang aan de communicatieve vaardigheden van de studenten en aan hun algemeen economisch inzicht. Dit accent maakt duidelijk dat informatica een 'ruim' studiegebied is.

SUBJECTIEVE INDRUK

- ***Bevindingen van de onderzoeker:***
 - De brochure van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst oogt mooi. Ze is opgesteld met grote professionele foto's met een hoog 'p.r.-gehalte'. Een (grappig) detail: we vonden een identieke foto terug in één van de folders van de universiteiten. De lestabellen staan opgesteld in het aantal lessen per week, hierdoor krijgt de (toekomstige) student een beter idee over de studieomvang dan wanneer men jaaruren aangeeft. Een minpunt bij deze folder is de aanwezigheid van onbegrijpelijke afkortingen zoals OOA/D, OS1, ...
 - De foto's in de brochure van de Erasmushogeschool zijn klein en hebben geen aantrekkingskracht. Daartegenover staat dat de lestabellen heel overzichtelijk zijn en geen overload aan informatie bevatten. Men geeft bijvoorbeeld aan dat studenten het vak 'gestructureerd programmeren' krijgen, zonder hierbij te specificeren over welke programmeertaal het gaat. Verder brengt deze hogeschool de inhoud van de vakken op een eenvoudige manier aan en legt ze sterk de nadruk op het 'doe-aspect': de projecten, de bedrijfsstages en het eindwerk. Men maakt niet consequent gebruik van de je-vorm. Hierdoor voelt de lezer zich minder betrokken.

- De binnenkant van de folder van de Hogeschool Antwerpen is helemaal in zwart-wit, zonder foto's en niet erg overzichtelijk. Op zich is de structuur wel goed, maar de lay-out geeft de structuur niet duidelijk weer. Zo is er bijvoorbeeld niet veel verschil in titelgrootte waardoor de verschillende onderdelen niet altijd duidelijk te onderscheiden zijn. De gebrekkige lay-out vermindert de betrokkenheid van de lezer. Het creëren van betrokkenheid en interesse door het consequent hanteren van de je-vorm gaat hierdoor verloren. Verder zijn de lestabellen van de drie jaren samengebracht in één tabel. Deze tabel is op het eerste gezicht moeilijk te lezen. Er staat te veel informatie op één pagina. Al deze elementen samen zorgen ervoor dat de infobrochure van de Hogeschool Antwerpen saai overkomt.
- De Karel de Grote-Hogeschool heeft een heel erg mooie en aantrekkelijke folder opgesteld: de structuur is flashy, blokachtig en opvallend. Foto's vormen een belangrijk onderdeel van deze folder. De tekst op zich is klein gedrukt en beperkt per pagina. Dit zorgt voor een zeer aangename en zeker geen overdonderende folder. De folder van de Karel de Grote-Hogeschool besteedt aandacht aan de drie studiejaar: ieder jaar wordt apart besproken. Het is overigens de enige folder die 22 pagina's wijdt aan uitsluitend de informaticaopleiding. De folder legt ook een duidelijke link met het secundair onderwijs. Dat geeft toekomstige studenten een vertrouwd gevoel. Daarnaast worden ze vanuit hun eigen leefwereld (het secundair onderwijs) aangesproken. Dat vergroot de betrokkenheid. Een toffe categorie in de brochure is de 'FAQ'. Hierin maakt men gebruik van de ik-vorm. Dat zorgt voor een heel goede inleving van toekomstige studenten.
- De brochure van de Katholieke Hogeschool Kempen is heel gestructureerd. De titels staan in een opvallend en apart lettertype. De nadruk ligt op de tekst. Je krijgt het idee dat je over alles goed wordt ingelicht. De paragrafen worden niet op een traditionele manier ingeleid met 'inhoud' of 'toekomst', maar aan de hand van vragen: 'wat houdt het in', 'wat doe ik ermee'. De bijgevoegde folder (Kies wijzer) is qua structuur en lay-out speelser opgesteld. Deze bijgevoegde folder bevat allerlei informatie die we in de meeste brochures missen: informatie over de voorkennis van wiskunde, verschillen tussen informaticaopleidingen, enkele docenten die zich voorstellen en ervaringen van studenten.

- Fotomateriaal vormt een belangrijk onderdeel van de brochure van de Katholieke Hogeschool Leuven. Ze zijn groot en in full-colour en vormen hierdoor een goed p.r.-middel. Daarnaast merken we op dat de structuur heel goed in elkaar zit. Men voorkomt het saaie karakter van 'alles op een rijtje' door te werken met kaders, overlappingsen, en kleuren. Het geheel oogt heel mooi. Wat de inhoud van de opleiding betreft: in grote lijnen geeft men uitleg over de hele opleiding. De uren staan aangegeven in contacturen per week waardoor toekomstige studenten de studieomvang goed kunnen inschatten.
- De foto's die opgenomen zijn in de brochure van de Provinciale Hogeschool Limburg zijn meestal groot en in kleur. De meeste foto's beelden een klascontext uit. De laptop komt vaak terug, maar dit vloeit voort uit het soort onderwijs: ICT-geïntegreerd onderwijs voor alle richtingen. Een laptop is dan ook een vereiste. In het algemeen oogt de folder heel speels. Dit komt vooral door het gebruik van felle kleuren en kaders. Wat de inhoud van het studieprogramma betreft, stellen we vast dat de lestabellen van de drie jaren in één tabel en in jaaruren wordt weergegeven. Dit is minder duidelijk: je ziet op het eerste gezicht niet welke vakken precies tot het eerste jaar behoren. Je kan je geen direct idee vormen van de omvang per vak per week. De brochure slaagt er niet in om de lezer direct te betrekken. De tekst krijgt niet echt vat op de lezer, omdat men geen gebruik maakt van de je-aanspreking.
- De informatiebrochures van de Hogeschool West-Vlaanderen en de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen kunnen we nauwelijks informatiebrochures noemen. Ze zijn heel beperkt in omvang en vallen in vergelijking met de overige brochures uit de toon. Een zware fout tegen werkwoordvervoegingen spannen de kroon op dit geheel.
- De informatiebrochure van de Hogeschool Gent is niet erg duidelijk opgesteld. De lestabellen staan niet samen met de uitleg over de studie. Verder staat er redelijk veel informatie op één pagina en is het lettertype aan de kleine kant. Het geheel komt overdonderend over. Wel maakt men gebruik van aantrekkelijke titels zoals bijvoorbeeld 'veel future' om de toekomstmogelijkheden aan te halen. Net zoals de meeste brochures geeft deze folder geen informatie over de vakinhouden. De lestabellen zijn redelijk verwarrend opgesteld omdat men naast het totaal

aantal jaaruren nog verschillende andere uren meedeelt (college-uren, oefeningen, andere activiteiten).

- De brochure van de Hogeschool Limburg is goed en overzichtelijk gestructureerd. Men maakt veel gebruik van foto's. Het spijtige is dat men bij deze foto's geen context plaatst, je ziet dus enkel het lichaam van een jongen of een meisje. Iets anders dat opvalt, is het gebrek aan een categorie 'toekomstmogelijkheden'. In plaats van gebruik te maken van de je-vorm geeft men verwachtingspatronen weer: 'Onze afgestudeerden moeten ...', 'We verwachten van onze informatici dat ze...'. Het formuleren van dergelijke verwachtingen kan afschrikkend werken. Toekomstige studenten kunnen zich daar immers geen concrete beelden bij vormen.

AANDACHTSPUNTEN BIJ HET OPSTELLEN VAN EEN BROCHURE

In dit hoofdstuk vatten we de opmerkingen en ideeën samen die van toepassing kunnen zijn bij het opstellen van een 'goede' brochure. Een 'goede' brochure betekent in het kader van dit project:

- Een brochure die aandacht besteedt aan alle relevante informatie.
- Een brochure die aandacht besteedt aan gendergelijkheid.

Veel mensen zien informatica nog steeds als iets 'mannelijks'. Dat imago kan men niet zomaar veranderen. Men moet ouders, leerlingen, leerkrachten en bedrijven ervan overtuigen dat informatica voor iedereen bestemd is.

We willen motiveren dat als je jongens en meisjes op een gelijke manier wil aantrekken, deze gelijkheid onder andere aanwezig moet zijn in de informatiebrochures.

ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN

Het einde van het zesde middelbaar betekent voor de meeste leerlingen dat ze hun vertrouwde omgeving moeten loslaten. Op dat moment staan ze voor een belangrijke keuze: voortstuderen of gaan werken. In beide gevallen komen de leerlingen terecht in een totaal nieuwe situatie.

Wanneer ze kiezen om voort te studeren, komt de volgende hinderpaal opzetten: wat studeren en waar? Vaak vinden leerlingen dat een moeilijke keuze. Die keuze bepaalt immers in grote lijnen hun toekomst.

Gelukkig krijgen deze leerlingen hulp bij het maken van hun studiekeuze. Hogescholen en universiteiten organiseren informatiedagen, verspreiden informatiebrochures, ...

Het opstellen van een goede informatiebrochure is geen gemakkelijke opdracht. We formuleren enkele algemene aandachtspunten:

- ***Inhoudelijke aandachtspunten***

“Creëer een vertrouwd kader.”

Leerlingen komen terecht in een totaal nieuwe situatie. Ze worden overladen met een berg van informatie. Probeer de leerlingen te benaderen vanuit iets dat ze kennen, vanuit iets vertrouwds. Vertrek met andere woorden vanuit de leefwereld van de toekomstige studenten.

Hoe kan je dat concreet doen?

- Laat eerstejaarsstudenten vertellen over hun **keuze** tijdens het zesde middelbaar: de twijfels, de grote veranderingen, het denken over je toekomst, ...
- Laat een **leerkracht** uit het secundair onderwijs aan het woord. Die leerkracht kan informatie geven over de voorkennis die toekomstige studenten nodig hebben, enz.
- Creëer **linken** tussen het secundair onderwijs en het hoger onderwijs, door bijvoorbeeld aan te geven op welke manier de studenten les zullen krijgen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren in groepjes van ongeveer 30, net zoals in het secundair onderwijs.
- Gebruik geen woorden die leerlingen nog niet kennen. Woorden zoals ‘studiepunten’, ‘responsiecollege’ en ‘mentoraat’ behoren niet tot de dagelijkse woordenschat van een 18-jarige. Maak gebruik van woorden waarmee de leerlingen vertrouwd zijn en vertel op die manier je boodschap.

“Geef voldoende informatie vanuit een brede visie.”

Studenten die een nieuwe opleiding starten, weten vaak niet wat de opleiding precies inhoudt. Ze vertrekken vanuit bepaalde ideeën die niet altijd met de werkelijkheid stroken.

Het is daarom belangrijk om toekomstige studenten goed te informeren:

- Ga dieper in op de **verschillende informaticaopleidingen**. Licht toe wat de verschillen zijn tussen de studies van Master informatica, Professionele Bachelor toegepaste informatica, Handelsingenieur in de Beleidsinformatica, ...
- Besteed voldoende informatie aan de **vereisten**. Leg uit wat de toekomstige studenten moeten kunnen en over welke voorkennis ze moeten beschikken. Wanneer er geen specifieke voorkennis vereist is, deel dit dan zo mee. Anders maken toekomstige studenten misschien verkeerde veronderstellingen hierover.
- Geef informatie over het **kostenaspect**. Is het nodig om de snelste en nieuwste p.c. te bezitten? Moet je je computer continu up-to-date houden? ...
- Vertel de toekomstige studenten hoe een ‘normale’ lesweek eruit zal zien. Jaaruren en studiepunten zeggen hun niet veel. Concrete informatie over het **aantal lesuren** en de nodige voorbereidingen helpt hen om een juist beeld te scheppen.
- Uitleg over **vakinhouden** is vaak moeilijk en onbegrijpelijk geformuleerd. Beperk deze uitleg. Geef een vage omschrijving over het vak zonder in detail te treden. Vermeld steeds dat studenten altijd meer informatie kunnen krijgen. Op die manier kunnen studenten die al meer vertrouwd zijn met de vakken, ergens terecht met bijkomende vragen.

- **Taalkundige aandachtspunten**

“Zorg voor een gemakkelijk leesbare tekst.”

Een brochure bestaat uit foto's en tekst. Deze tekst moet aantrekkelijk geschreven zijn en uitnodigen om verder te lezen. Enkele tips:

- Vermijd **moeilijke woorden**. Moeilijke woorden maken een tekst minder goed leesbaar. Hierdoor verliezen lezers hun interesse. Ook vakjargon vermijd je best. Als je moeilijke woorden gebruikt, leg dan zeker uit wat je er precies mee bedoelt. Doe dat in gemakkelijke, verstaanbare taal.
- Gebruik de **'je-aanspreking'** doorheen de HELE tekst. Daardoor betrek je de toekomstige student meer in het verhaal. Probeer de je-aanspreking ook voort te zetten wanneer je uitleg geeft over de vakinhouden.
- De **'ik-vorm'** zorgt voor nog meer inlevingsvermogen van potentiële studenten. Deze vorm kan je toepassen door bijvoorbeeld in de plaats van de studenten vragen te stellen: 'Kan ik deze richting aan, ...'

“Vermijd taalfouten.”

Zowel **spellingsfouten** als **grammaticale fouten** horen zeker niet thuis in een brochure die het hoger onderwijs promoot.

“Kies voor inhoudelijk sterke titels.”

Niet enkel het lettertype kan de aandacht trekken. Een goed geformuleerde titel kan heel wat interesse opwekken. Breek met het traditionele patroon van 'wie, wat, waar en wanneer'.

- ***Aandachtspunten voor lay-out en structuur***

“Zorg voor een aantrekkelijke folder.”

Een brochure kan je op verschillende manieren aantrekkelijk maken. Enkele tips:

- Zorg ervoor dat de folder voldoende **omvang** heeft. Een folder van één pagina komt minder professioneel over. Toekomstige studenten willen zich goed informeren. Het gaat immers om hun toekomst. Daarom geef je beter een beetje te veel informatie dan te weinig.
- “**Foto’s spreken**” zegt men wel eens. Dat is zeker waar. Goed gekozen foto’s betekenen zeker een meerwaarde. Kies voor foto’s die opvallen. Publiceer ze voldoende groot. Kleine foto’s vallen vaak niet op. Kies voor foto’s met mensen (studenten, docenten, ouders, ...) en plaats deze mensen in een context. Foto’s met objecten of foto’s met alleen maar mensen (zonder context) zeggen niet zoveel.
- Creëer een aantrekkelijke **structuur**. Maak gebruik van verschillende lettertypes of verschillende groottes van lettertype. Gebruik kaders of kleuren om iets in de verf te zetten. Afwisseling zorgt ervoor dat het geheel aangenamer en plezieriger overkomt. Zorg wel dat de structuur duidelijk blijft.

AANDACHTSPUNTEN SPECIFIEK NAAR MEISJES TOE:

Meisjes kiezen minder vaak voor informatica. De bestaande beeldvorming speelt hierin een belangrijke rol. Als we meer meisjes willen aantrekken, moet de bestaande beeldvorming doorbroken worden. Dat is een lang en moeizaam proces. Alleen het aanpassen van de informatiebrochures zal niet voldoende zijn, maar het is in ieder geval een stap in de goede richting.

Een informatiebrochure waarin meisjes zelf aan bod komen, spreekt meisjes aan. Ze 'zien' dat informatica ook voor meisjes is; ze 'zien' dat zij het ook kunnen.

We geven enkele tips hoe u uw brochure kan aanpassen:

"Toon foto's van jongens en meisjes in gelijk(w)aardige situaties."

Beeldvorming heeft met beelden te maken. Foto's zijn beelden. Toon foto's van meisjes en jongens en toon ze in gelijkwaardige situaties. Foto's van meisjes tonen vaak beelden die niets met informatica te maken hebben, zoals een meisje in de bus, meisjes in het park, ... Foto's van jongens tonen daarentegen vaak wel een computer of laptop. Dat bevestigt onbewust de bestaande beeldvorming: informatica is voor jongens. Doorbreek dat patroon en toon meisjes ook in een informaticacontext.

"Laat vrouwen aan het woord."

'Rolmodel' is tegenwoordig een populair woord. Iedereen heeft rolmodellen nodig, het zorgt voor een vorm van houvast en het toont je welke richting je uit kan. Meisjes missen deze rolmodellen in de informaticawereld. Zowel in het onderwijs als op de arbeidsmarkt, zijn weinig vrouwelijke informatici te bespeuren.

Daar kan je op inspelen door meisjes die informatica studeren aan het woord te laten. Laat hen vertellen waarom ze voor informatica kozen, wat ze ervan vinden, ...

Natuurlijk mogen jongens hun verhaal ook vertellen, maar zorg voor een gelijke verdeling.

Een andere manier om rolmodellen aan te bieden is door informatici zelf aan het woord te laten. Laat informatici vertellen hoe het er in de praktijk aan toe gaat. Laat zowel mannen als vrouwen hun verhaal vertellen.

Denk er aan dat meisjes maatschappelijke relevantie belangrijk vinden. Geef voorbeelden van informaticatoepassingen in sectoren waar meisjes zich traditioneel toe aangetrokken voelen.

“Schenk specifieke aandacht aan meisjes.”

Vertel toekomstige studenten dat weinig meisjes voor informatica kiezen. Dit geeft je de kans dieper in te gaan op de bestaande beeldvorming.

Bent u ondertussen benieuwd hoe ‘vrouwvriendelijk’ uw folder is? Als bijlage vindt u een handige checklist. Hiermee kan u uw eigen folder evalueren op het vlak van gender.

ZELFEVALUATIE: HOE VROUWVRIENDELIJK IS UW FOLDER?

Met deze checklist kan u zelf uw promotiemateriaal evalueren. U kan evalueren hoe vrouwvriendelijk uw brochure, folder of website is. Indien u op basis van deze evaluatie beslist om veranderingen door te voeren, houd dan zeker de aandachtspunten vermeld in het vorige hoofdstuk in uw achterhoofd. Dit instrument kan u gebruiken voor allerlei informaticaopleidingen: secundair onderwijs, hoger onderwijs, avondonderwijs, volwassenenonderwijs, ...

Voordat u van start gaat:

- Als de folder informatie over meerdere opleidingen bevat, beperk u dan tot de pagina's die betrekking hebben tot de informaticaopleiding.
- U zal een aantal dingen moeten berekenen. Zorg dat u daarvoor uw tijd neemt. Wees ervan bewust dat u dit niet op 10 minuten klaar heeft.
- Deze evaluatie kan aanleiding geven tot veranderingen aan de folder. Voer de evaluatie geregeld uit.
- Deze evaluatie dient als leidraad. Het kan u helpen om uw brochure meer vrouwvriendelijk te maken.

De evaluatie bestaat uit twee elementen: foto's en inhoud. Voor het eerste gedeelte over de foto's zal u wat telwerk moeten verrichten.

FOTO'S

Een brochure bestaat uit tekst en foto's. Eerst nemen we de foto's onder de loep. Tel het aantal foto's en vul het juiste aantal in bij elke categorie.

Totaal aantal foto's		_____	(A)
Aantal foto's zonder mensen		_____	(B)
Aantal foto's met mensen		_____	(C)
☐	Aantal foto's met <u>alleen meisjes</u>	_____	(D)
☐	o Onderwijscontext (klaslokaal, aula, groepswerk, studeren, computer, laptop, ...)	_____	(E)
☐	o Niet-onderwijscontext (vrienden, campus, café, ...)	_____	(F)
☐	Aantal foto's met <u>alleen jongens</u>	_____	(G)
☐	o Onderwijscontext (klaslokaal, aula, groepswerk, studeren, computer, laptop, ...)	_____	(H)
☐	o Niet-onderwijscontext (vrienden, campus, café, ...)	_____	(I)
☐	Aantal foto's met <u>meisjes en jongens</u>	_____	(J)
☐	o Onderwijscontext (klaslokaal, aula, groepswerk, studeren, computer, laptop, ...)	_____	(K)
☐	o Niet-onderwijscontext (vrienden, campus, café, ...)	_____	(L)
☐	o Aantal foto's waarbij een meisje de p.c. bedient	_____	(M)
☐	o Aantal foto's waarbij een jongen de p.c. bedient	_____	(N)

We gaan een aantal ratio's berekenen. Deze ratio's helpen ons een antwoord te formuleren op de volgende vragen:

- Worden meisjes en jongens even vaak getoond?
- Komen meisjes en jongens voor in een gelijk(w)aardige context?
- Wie gebruikt de computer wanneer meisjes en jongens samenwerken?

Worden meisjes en jongens even vaak getoond?

Bereken de volgende ratio's:

$$(D+J)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (X) \quad (\text{aandeel van meisjes})$$

$$(G+J)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (Y) \quad (\text{aandeel van jongens})$$

Interpretatie van het resultaat

X is kleiner dan Y

Het aantal foto's met meisjes is kleiner dan het aantal foto's met jongens. Neem dit in overweging wanneer u uw brochure aanpast.

X is groter dan of gelijk aan Y

Uw folder toont evenveel of meer foto's met meisjes dan met jongens. U scoort goed op dit punt. Ga nu verder en evalueer de context van de foto's.

Een voorbeeldje:

"X=0,4" en "Y=0,7" wil zeggen dat er meer foto's van jongens getoond worden. 40% van de foto's met mensen op, toont één of meer meisjes. 70% van de foto's met mensen op, toont jongens.

Komen jongens en meisjes voor in een gelijk(w)aardige context?

Bereken de volgende ratio's:

$$(E+K)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (P) \quad (\text{meisjes in onderwijscontext})$$

$$(F+L)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (Q) \quad (\text{meisjes in niet-onderwijscontext})$$

$$(H+K)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (R) \quad (\text{jongens in onderwijscontext})$$

$$(I+L)/C = (\quad + \quad) / \quad = \quad (S) \quad (\text{jongens in niet-onderwijscontext})$$

Interpretatie van het resultaat

Deze cijfers kan je op twee manieren interpreteren:

- We vergelijken de foto's van meisjes onderling en foto's van jongens onderling.
P is groter dan Q: Dit betekent dat meisjes vaker getoond worden in een onderwijscontext dan in een niet-onderwijscontext.
Q is groter dan P: Meisjes komen vaker voor in een niet-onderwijscontext.
Hetzelfde geldt voor R en S. Is R groter dan S, dan worden jongens vaker getoond in een onderwijscontext dan in een niet-onderwijscontext.

- We vergelijken meisjes en jongens met elkaar.
P is groter dan R: Dat betekent dat meisjes vaker getoond worden in een onderwijscontext dan jongens.
R is groter is dan P: Jongens worden vaker dan meisjes getoond in een onderwijscontext.

Een voorbeeldje:

" $P=0,2$ " wilt zeggen dat 20% van de foto's waarop mensen staan afgebeeld, meisjes tonen in een onderwijssituatie. Als " $Q= 0,4$ " dan wil dat zeggen dat op 40% van de foto's meisjes staan in een andere context: op café, in de bus, in het park, ... Als " $R=0,5$ " dan betekent dit dat jongens vaker dan meisjes afgebeeld staan in een onderwijssituatie.

Nog een laatste opmerking: als het aantal foto's van meisjes kleiner is dan dit van jongens, dan zullen de ratio's P en Q ook automatisch lager zijn. Dat kan je enkel oplossen door meer foto's van meisjes in te voegen.

Wie gebruikt de computer wanneer meisjes en jongens samenwerken?

Bereken de volgende ratio's:

$$M/(M+N) = \text{ / (+) } = \text{ (V) } \quad (\text{meisjes bedienen p.c.})$$

$$N/(M+N) = \text{ / (+) } = \text{ (W) } \quad (\text{jongens bedienen p.c.})$$

Interpretatie van het resultaat

V is groter dan W

Dat betekent dat uw brochure een goed voorbeeld is. Als jongens en meisjes samenwerken, bedienen de meisjes vaker de computer.

W is groter dan V

Dat betekent dat jongens vaker getoond worden terwijl ze een computer bedienen in een gemengde groep.

Een voorbeeldje:

"V=0,3" en "W=0,7" wil zeggen: bij 30% van de foto's waarop jongens en meisjes samen rond een computer zitten, bedienen meisjes de computer; bij de overige 70% bedienen de jongens de computer.

INHOUD

‘Inhoud’ kunnen we niet tellen. We kunnen enkel nagaan of iets aan bod komt. De volgende tabel geeft een overzicht van elementen die een folder meer of minder vrouwvriendelijk maken. Deze tabel kan als checklist gebruikt worden. De tabel toont een aantal inhoudelijke onderwerpen. Als deze onderwerpen in uw folder aan bod komen, dan duidt u het lachend gezichtje aan. Komt het onderwerp niet aan bod, dan heeft u een mogelijk verbeterpunt voor uw brochure ontdekt.

Ga na of de volgende elementen aan bod komen:		
☐	Getuigenissen van studenten	
	o Meisjes	😊 😞
	o Jongens	😊 😞
☐	Getuigenissen van informatici	
	o Meisjes	😊 😞
	o Jongens	😊 😞
☐	Aandacht voor maatschappelijke relevantie van informatica	😊 😞

Overal een lachend gezichtje? Dat betekent dat uw brochure qua inhoud voldoende aandacht besteedt aan het vrouwvriendelijk voorstellen van informatica.

BESLUIT

We ontwikkelden een instrument dat u helpt bij het evalueren van brochures, folders, websites of ander promotiemateriaal. Het uitgangspunt is dat om meisjes aan te trekken, meisjes aanwezig moeten zijn in het promotiemateriaal. Dit instrument helpt u om te zien of uw materiaal vrouwvriendelijk is.

Natuurlijk is vrouwvriendelijkheid niet het enige dat telt bij het opstellen van een goede brochure. Taalgebruik, structuur en lay-out zijn belangrijke elementen die men niet mag verwaarlozen.

In deze evaluatie testen we de vrouwvriendelijkheid van het promotiemateriaal aan de hand van twee elementen: foto's en inhoud. Komen meisjes even vaak aan bod op foto's als jongens? En belangrijker, komen ze voor in een gelijk(w)aardige context? In brochures komen vaak getuigenissen aan bod. Een 'vrouwvriendelijke' folder laat zowel mannen als vrouwen aan het woord.

Het resultaat van deze zelfevaluatie geeft aan op welk vlak u uw promotiemateriaal kan aanpassen om vrouwvriendelijker te zijn.